

“Türkiye’de İşçi Hareketi”

Ho Şi Min

<http://www.gencliginsesi.net>

Türk halkı, hayranlık verici bir cesaret ve fedakarlık ruhuyla meşum Sevr Antlaşmasını yırttı ve bağımsızlığını geri aldı. Emperyalizmin düzenlerini yendi ve sultanların tahtını devirdi. Bitkin, parçalanmış ve çığnenmiş bir ulusu, birleşmiş ve güçlü bir cumhuriyet haline getirdi. Devrimini yaptı. Fakat, bütün burjuva devrimcileri gibi, Türk devrimi de tek bir sınıfın yararına: Paralı sınıfın.

Ulusal bağımsızlık mücadelesine büyük katkısı olan Türk proleteryaşı, şimdi bir başka mücadeleye girişmek zorundadır: Sınıf mücadelesine.

Bu mücadelede, Türk işçi sınıfı birçok engeller karşısındadır. Türkiye’de Batıdakiler gibi sendikalar yoktur. Yalnızca, aynı şehirde yaşayıp aynı işte çalışan işçilerin toplandığı localar ve yardım sendikaları vardır. Aynı şehirde yaşayan farklı işlerde çalışan işçilerin arasında temas yoktur. Bu, herhangi bir etkili ortak hareketi önlemektedir.

Bu duruma rağmen, yeni biten yıl, birçok kereler işçilerin kaynaşmasıyla etkilenmişti. İstanbul’da, Haliç’te, Aydın’da vb... birçok grevler başlatıldı. Matbaacılar, demiryolcular, kıyı gemilerinde çalışanlar petrol depoları ve tasfiyhaneleri işçileri, mücadeleler yaptılar. Bu harekete onbinlerce işçi katıldı. Bu tecrübelerden sonra, Türk işçileri, zafere ulaşmak için örgütlenmenin ve disiplinin gerekli olduğunu kavradılar.

İstanbul Kongresi Birlik Kuruyor

Yakınlarda, İstanbul’da bir işçi kongresi toplandı. İkiyüz elli delege hazır bulundu. Bunlar, İstanbul’dan 19 bin işçiyi, Zonguldak’tan 15 bin kömür madencisini ve Balya-Karaaydın’daki kurşun madenlerinden 10 bin işçiyi temsil ediyorlardı.

Kongrede, mevcut otuz dört derneğin bir birlik ya da federasyon halinde birleşmesine karar verildi. Fakat, hükümet bu cesur karardan ürktü ve birliği tanımayı reddetti. Şurasını kaydetmek gerekir ki, savaşın sonundan bu yana, hükümetin işçilere karşı tavrı bir hayli değişmiştir. Mesele yabancıların kovulması olunca, hükümet her zaman işçilerden yanaydı. Fakat işçilerin örgütlenmesi söz konusu olunca, başka bütün kapitalist hükümetler kadar gerici olduğunu ortaya koymaktadır. Onun için, bu karşıtlık kimseyi şaşırtmıyor. Zaten Lozan olayından beri, Türk kapitalizminin, binlerce zavallı Yunanlı ve Türk'ün ölümüne sebep olduktan sonra Türkiye'yi sömürgeleştirmeyi başaramamış olan ve şimdi barışçı yollardan Hilal'in (Anadolu ve Mezopotamya kastedilmektedir — G.S. notu) ülkesine sızan yabancı sermaye ile kırıştırdığı herkesçe bilinmektedir. Hükümetin birliği tanımayı reddetmesi, memleketteki —beşte üçü Fransızların olan— yabancı sermayeye yöneltilmiş lütufkar bir tebessüm anlamına geliyor.

Fakat Türk proleteryası ilk adımını atmıştır. Yoluna devam edecektir.

Ho Si Min, 1 Ocak 1924

L'Humanité gazetesi, Seçme Eserler, Cilt I. s. 59-61